

În afară de aceasta, Sofronie își încheie autobiografia sa cu evenimente care nu trec de 1803—1805, și este greu de admis că, cu câteva luni înaintea morții, să nu fi amintit absolut nimic de lupta sa din timpul războiului ruso-turc din 1806—1812, sau de sprijinul dat emigranților bulgari. Dacă motivul alcătuirii autobiografiei a fost justificarea în fața posterității a cauzelor pentru care și-a părăsit eparhia și a trecut în 1803 în Țara Românească, cu atât mai mult Sofronie și-ar fi expus atât activitatea sa politică, cât și cea culturală de la București.

La fel se poate răspunde și celorlalte argumente invocate de autor în sprijinirea noii sale ipoteze. Fapt este că argumentarea sa nu elimină toate celelalte presupuneri care s-au făcut în legătură cu unele probleme pe care le ridică importanta lucrare autobiografică a lui Sofronie. Ba mai mult, am putea spune că studiul lui Kiselkov, aducând elemente noi, va da un cadru nou și mult mai larg discuțiilor care durează de atîta vreme.

În încheiere, subliniem din nou valoarea deosebită a acestei lucrări care rezolvă definitiv unele probleme în legătură cu Sofronie și aduce numeroase elemente noi pentru soluționarea altora.

CONSTANTIN N. VELICHI

T. V. BALAȘOVA, O. V. EGOROV, A. N. NIKOLIUKIN, *Советская литература за рубежом 1917—1960*, Edit. Academiei de Științe a U.R.S.S., Moscova, 1962, 228 p.

Apariția cărții *Literatura sovietică peste hotare (1917—1960)* stîrnește un legitim interes în rîndurile cercetătorilor. Pe baza unui vast material, lucrarea înfățișează sfera largă de răspîndire și influența mereu crescîndă a marilor creații artistice sovietice, în diferite puncte ale globului pămîntesc. După cum relatează înșiși autorii, au fost folosite edițiile registraturii de stat a Fondului Unional al cărții din U.R.S.S., cataloagele și cartotecile celor mai mari biblioteci din Moscova și Leningrad.

În afara « Introducerii », în care se arată scopul studiului, premisele și cauzele pătrunderii literaturii ruse și sovietice în numeroase țări ale lumii, lucrarea are două părți centrale: În prima parte este analizată problema dezvoltării și particularitățile procesului de pătrundere și influențare exercitat de literatura sovietică în diferite țări și în diferite perioade istorice. A doua parte o constituie bibliografia lucrărilor care reflectă istoricul cercetării problemei, începînd cu jumătatea deceniului al 2-lea al secolului nostru pînă în anul 1960 inclusiv.

Prima parte are 5 capitole, cărora le corespund cele 5 etape ale istoriei literaturii sovietice; 1917—1929; 1929—1938; 1938—1945; 1945—1956 și 1956—1960. În funcție de această periodizare, este urmărită influența literaturii sovietice asupra literaturilor străine și sînt citate aprecierile diferiților scriitori despre operele literare sovietice.

Partea intitulată « Bibliografie » are, la rîndul ei, următoarea alcătuire:

1 *Literatura sovietică peste hotare*, cu subcapitolele: « Lucrări cu caracter general », « Opera lui A. M. Gorki peste hotare », « Opera lui V. V. Maiakovski peste hotare », « Opera lui N. A. Ostrovski peste hotare », « Opera lui M. A. Șolohov peste hotare ».

2 *Literatura sovietică în diferite țări străine*.

Volumul este însoțit de un indice al numelor proprii.

O parte substanțială a lucrării o constituie bibliografia. Autorii au sugerat foarte bine procesul larg de răspîndire al literaturii sovietice, reflectat într-o bibliografie a cărei arie geografică este foarte întinsă. Se urmărește fenomenul literar sovietic în 32 de țări. Deși bibliografia are un caracter selectiv, credem că ea ar putea fi lărgită cu prilejul unei ediții ulterioare, de proporții mai mari, ceea ce ar permite extinderea unor compartimente, cum sînt, de exemplu, cele referitoare la bibliografia literară a țărilor socialiste.

Bibliografia referitoare la perioada 1917—1945 a cerut un efort de concentrare suplimentar celui acordat bibliografiei perioadei 1945—1960, pentru care autorii au verificat datele bibliografiei problemei studiate și în « Relațiile și influența reciprocă a literaturilor între anii 1945—1960 » a Secției de bibliografie a bibliotecii Institutului de literatură universală « M. Gorki » din Moscova.

În capitolul bibliografiei românești întîlnim notate articolele unor cunoscuți critici și scriitori romîni ca Mihai Novicov, Cezar Petrescu, Mihai Beniuc, A. Philippide etc., la care